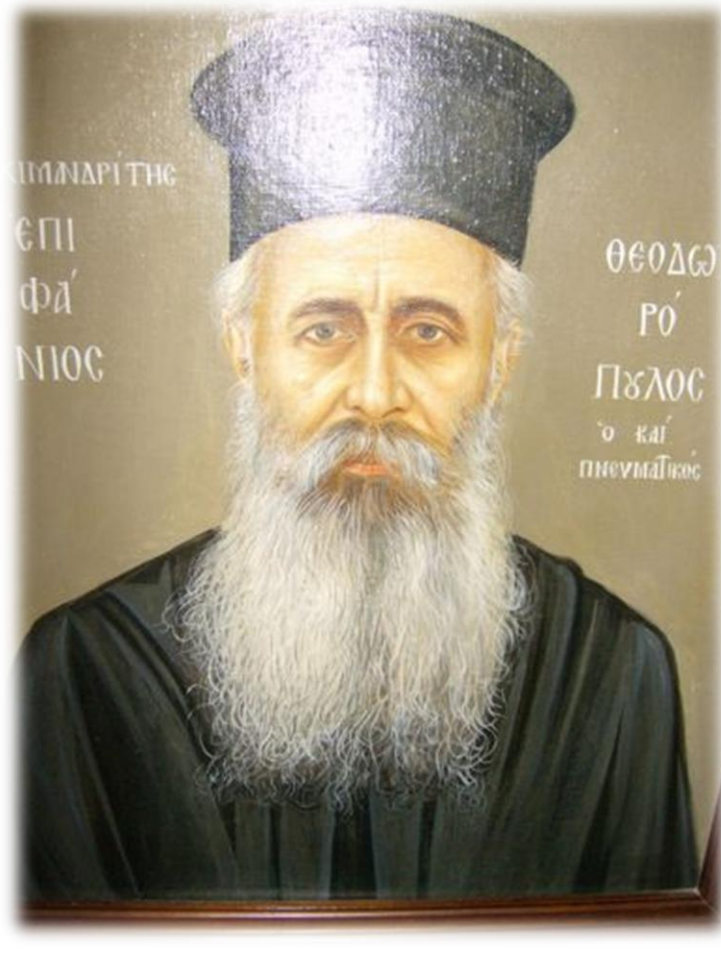

Ἐτήσιο Μνημόσυνο π. Ἐπιφανίου Θεοδωροπούλου:
« Ὁ ἐλεήμων Κληρικός ».

Τό Σάββατο 12 Νοεμβρίου ε.έ., στην **Ιερά Μονή Παναγίας Κεχαριτωμένης Τροιζήνας** τελέσθηκε τό ετήσιο αρχιερατικό μνημόσυνο τού αιμνήστου Αρχιμανδρίτου π. Επιφανίου Θεοδωροπούλου, επιφανούς ποιμένος, θεολόγου καί κανονολόγου τού 20ού αιώνας στήν Ελλάδα πού κόσμησε τήν Εκκλησία καί κράτυνε τό ορθόδοξο εκκλησιαστικό φρόνημα τών πιστών, αφήνοντας πίσω του πολλούς ευλαβείς καί παραδοσιακούς μαθητές.

Τό μνημόσυνο τού π. Επιφανίου στήν Ιερά Μονή τήν οποία ο ίδιος ίδρυσε καί έκτισε τελείται κάθε χρόνο, τό πλησιέστερο Σάββατο πρός τήν επέτειο τής κοιμήσεώς του (10 Νοεμβρίου), μέ τήν συμμετοχή πολλών πνευματικών παιδιών καί εγγονών του, Αρχιερέων, Κληρικών, μοναχών, λαϊκών.

Φέτος κατά τήν θεία Λειτουργία συλλειτουργήσαν οι Σεβ. Μητροπολίτες Ναυπάκτου κ. Ιερόθεος, Νέας Σμύρνης κ. Συμεών καί Ὑδρας κ. Εφραίμ, ο καί ποιμενάρχης τής επαρχίας. Συμμετείχε πλήθος Ιερέων,

μεταξύ τών οποίων ο Ηγούμενος τής Ιεράς Μονής Αρχιμ. π. Σπυρίδων καί ο Ιεροκήρυκας π. Νικόδημος Αεράκης, καί πλήθος πιστών. Έψαλαν δεξιά ο Πρωτοψάλτης κ. Ηλίας Στάθης μέ χορό ιεροψαλτών καί αριστερά οι μοναχοί τής Ιεράς Μονής.

Τόν θείο λόγο κατά τήν θεία Λειτουργία κήρυξε ο Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου καί Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος. Τόν λόγο του παραθέτουμε στήν συνέχεια.

Ο ΕΛΕΗΜΩΝ ΚΛΗΡΙΚΟΣ: ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ Π. ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ.

κήρυγμα τού Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί Αγίου Βλασίου Ιεροθέου.

Εορτή σήμερα τού αγίου Ιωάννου τού Ελεήμονος, Πατριάρχου Αλεξανδρείας, ο οποίος προσέλαβε τήν προσωνομία τού ελεήμονος γιά τήν αγάπη πού έδειχνε στους ανθρώπους, τελούμε καί τό μνημόσυνο τού μακαριστού π. Επιφανίου, στόν οποίο μπορούμε νά αποδώσουμε τήν προσωνομία τού ελεήμονος Κληρικού. Όσοι σήμερα παρευρισκόμαστε στόν Ιερό αυτόν Ναό έχουμε δεχθή παντοιοτρόπως καί ποικιλοτρόπως τήν ελεημοσύνη τού π. Επιφανίου, μέ λόγο καί έργο, μέ προσευχή καί υλική βοήθεια. Εξ άλλου τό ιερό αυτό ησυχαστήριο είναι έργο τού λαμπρού αυτού Ιερομονάχου καί έτσι δι' αυτού συνεχίζει νά ελεή πολλούς ανθρώπους.

Πράγματι, ο αοίδιμος Γέροντας υπήρξε ελεήμων χωρίς νά λαμβάνη μισθό καί χωρίς νά έχη προσωπική περιουσία, αλλά ελεούσε μέ τόν

πνευματικό πλούτο πού διέθετε, τά πολλά χαρίσματά του, τήν πληθωρική καί ανιδιοτελή αγάπη του καί προσέφερε όλα αυτά στους αδελφούς του καί τά πνευματικά του τέκνα γιά τήν δόξα τού Θεού, αλλά ελεούσε καί υλικώς, «εργαζόμενος ταίς ιδίαις χερσίν» (Α' Κορ. δ', 12). Μπορούσε δέ νά επαναλαμβάνη τό τού Αποστόλου Παύλου: «ταίς χρείαις μου καί τοίς ούσι μετ εμού υπηρέτησαν αι χείρες αύται» (Πρ. κ', 34).

Ο όσιος Ισαάκ ο Σύρος δίδοντας τόν ορισμό τού ελεήμονος ανθρώπου, γράφει ότι είναι «καύσις καρδίας υπέρ πάσης κτίσεως, υπέρ τών ανθρώπων, καί τών ορνέων, καί τών ζώων, καί τών δαιμόνων, καί υπέρ παντός κτίσματος». Αυτή η φράση «καύσις καρδίας» είναι χαρακτηριστική, γιατί δείχνει τόν πλούτο τής αγάπης γιά τούς ανθρώπους καί όλη τήν κτίση.

Τέτοιος ήταν ο μακαριστός π. Επιφάνιος, Πνευματικός Πατέρας καί Γέροντας πολλών από τούς παρόντες, αφού αγαπούσε υπερβολικά τούς ανθρώπους, σεβόμενος παράλληλα απεριόριστα τήν ελευθερία τους. Ήταν ολόκληρος μιά καύση καρδίας, αλλά καί ο άνθρωπος τής ελευθερίας πού μπορούσε νά λέγη «ουδένα καλώ, ουδένα κρατώ, ουδένα διώκω».

Η γνωριμία μου μέ τόν μακαριστό π. Επιφάνιο έγινε διά μέσου τού Γέροντός μου Μητροπολίτου Εδέσσης, Πέλλης καί Αλμωπίας κυρού Καλλινίκου. Ήταν γνωστοί από λαϊκοί ακόμη, καί συνδέθηκαν μέ μιά αδιάταρακτη προσωπική φιλία πού εκφραζόταν μέ ποικίλους τρόπους. Μιλούσαν καθημερινά στό τηλέφωνο καί αντάλλασσαν πολλές σκέψεις πάνω σέ επίκαιρα εκκλησιαστικά καί κοινωνικά ζητήματα. Μόλις εισερχόμουν στό Γραφείο τού Μητροπολίτου Καλλινίκου, αμέσως καταλάβαινα ότι μιλούσε μέ τόν π. Επιφάνιο, από τόν τόνο τής φωνής του, καί από τήν χαρά πού ήταν ζωγραφισμένη στό πρόσωπό του. Αυτή η επικοινωνία συνεχίσθηκε καί κατά τήν διάρκεια τής ασθενείας τού Γέροντός μου, μέχρι τής κοιμήσεώς του, αλλά καί μετά από αυτήν. Είναι μιά από τίς μεγάλες ευεργεσίες καί ευλογίες τού Θεού, τό ότι αξιώθηκα νά γνωρίζω τόν μακαριστό π. Επιφάνιο, καί η μνήμη του παραμένει μέσα στήν καρδιά μου, σέ ένα σημαντικό καί εκλεκτό μέρος της.

Έχοντας τήν πρόσκληση νά παρευρίσκομαι σήμερα σέ αυτόν τόν ιερό χώρο, τόν οποίο εκείνος συνέστησε καί ευλόγησε, καί νά τελούμε τό ιερό μνημόσυνο θά ήθελα νά παραθέσω μερικές σκέψεις μου σκιαγραφώντας πολύ συνοπτικά τήν προσωπικότητά του.

Κατ' αρχάς πρέπει νά αναφερθώ στά φυσικά του χαρίσματα, ήτοι τό σπινθηροβόλο μυαλό του, τήν καταπληκτική ευφυΐα του, τήν απέραντη μνήμη του, αλλά καί τήν θαυμαστή ακριβολογία τού λόγου του, μέ τόν καταπληκτικό χειρισμό τής ελληνικής γλώσσης καί τήν δύναμη τής σκέψεώς του. Τά επιχειρήματά του ήταν ατράντακτα καί κονιορτοποιούσαν τίς αντιρρήσεις τών συνομιλητών του. Οι γνώσεις του ήταν απέραντες καί μέ αυτές διήνθιζε τόν λόγο του.

Όμως, πέρα από τήν σοφία του, είχε πολλά πνευματικά χαρίσματα, ήταν ένας απλός πιστός, καί διακρινόταν γιά τήν αφελότητα τής καρδιάς του. Συνδύαζε δυνατό μυαλό καί απλότητα καρδιάς. Εφαρμοζόταν σέ αυτόν ο λόγος τού Αποστόλου Παύλου: «η καρδιά ημών πεπλάτυνται» (Β? Κορ. στ', 11). Είχε καρδιά μικρού παιδιού, καί σέ αυτό ίσχυε ο λόγος τού Χριστού: «εάν μή στραφήτε καί γένησθε ως τά παιδιά ου δύνασθε εισελθείν εις τήν βασιλείαν τού Θεού (Ματθ. ιη', 3).

Επίσης, εκείνο πού διέκρινε κανείς βλέποντας τήν ζωή τού μακαριστού Γέροντος ήταν η ολοκληρωτική αφοσίωσή του στόν Θεό. Τά προσόντα πού διέθετε, οι ικανότητες πού τόν χαρακτήριζαν, οι γνώσεις πού είχε θά τού εξασφάλιζαν μιά πορεία λαμπρή μέσα στην διοίκηση καί τήν ποιμαντική τής Εκκλησίας, αυτό πού μερικοί ονομάζουν «καριέρα». Αλλά ενώ θά μπορούσε καί στό Πανεπιστήμιο νά διαπρέψη, εκείνος αισθανόταν αφιερωμένος στόν Θεό. Έδωσε όλη του τήν ύπαρξη στόν Θεό, τούς αδελφούς καί τά τέκνα του, τά οποία αγάπησε «εις τέλος». Η σκέψη του, η καρδιά του, ο χρόνος τής ζωής του, ολόκληρη η ύπαρξή του είχε αφιερωθή στόν Θεό καί τήν Εκκλησία. Σπάνια συναντά κανείς τέτοια μεγάλη αφιέρωση. Στην Εκκλησία έδινε συνεχώς τά πάντα, καί δέν λάμβανε μισθό, θυσιαζόταν καί δέν θυσίαζε, σταυρωνόταν καί δέν σταύρωνε.

Ολόκληρη η ψυχή καί τό σώμα του είχαν δοθή στόν Θεό. Έτσι ζούσε στό κέντρο τής Αθήνας, κυκλοφορούσε στους πολυσύχναστους δρόμους πέριξ τής πλατείας Ομονοίας καί τών γύρω περιοχών μέ έντονη νήψη καί προσευχή στό λογιστικό μέρος τής ψυχής, εγκράτεια στις αισθήσεις καί αγάπη στό παθητικό μέρος τής ψυχής, πού καί τά τρία αυτά, κατά τόν άγιο Γρηγόριο τόν Παλαμά, συνιστούν τήν ιερή ησυχία. Όποιος αφιερώνει τόν εαυτό του στόν Θεό καί διατηρεί καθαρές όλες τίς εσωτερικές-ψυχικές δυνάμεις του, ζή τήν ατμόσφαιρα τής ερήμου καί στην πολυάσχολη πόλη. Ερημίτης, λοιπόν, εν μέσω πολλών ανθρώπων ο μακαριστός Γέροντας, καί ζώντας τό πνεύμα τής ερήμου ήταν αγγελόνους.

Μέσα σέ αυτήν τήν προοπτική πρέπει νά δούμε τήν αγάπη του γιά τήν Αγία Γραφή καί τά πατερικά κείμενα, αλλά καί αυτά τά φιλοκαλικά. Εργάσθηκε γιά τήν έκδοση τής Φιλοκαλίας τών ιερών νηπτικών καί εξέφραζε τό πνεύμα τών φιλοκαλικών Πατέρων, καθώς επίσης διάβαζε τά έργα τού αγίου Γρηγορίου τού Παλαμά, τού μεγάλου αυτού ησυχαστού καί αγιορείτου, σέ περίοδο πού, εν πολλοίς, από τούς ευσεβείς κύκλους υπήρχε άγνοια τής διδασκαλίας καί περιφρόνηση τής ησυχαστικής παραδόσεως. Είχε βαθυτάτη ευσέβεια, επηρεασμένος από ασκητές καί ερημίτες, χωρίς, όμως, νά έχη στοιχεία ευσεβισμού. Αυτό φαίνεται από τήν ελευθερία μέ τήν οποία εκινείτο καί μέ αυτήν καθοδηγούσε τά πνευματικά του παιδιά. Έχω προσωπική γνώση τής ελευθερίας πού ήταν ένα από τά χαρακτηριστικά του γνωρίσματα.

Γενικά, ο μακαριστός π. Επιφάνιος ήταν ένα πιστό τέκνο τής Εκκλησίας, τήν οποία αγαπούσε υπερβολικά καί στήν οποία ζούσε θυσιαστικά. Αγωνιζόταν γιά νά δίνη τήν καλή μαρτυρία της στόν κόσμο. Καίτοι ο ίδιος δέν ήθελε νά γίνη Επίσκοπος, παρά τό ότι τού προτάθηκε, εν τούτοις αγωνιζόταν γιά νά εκλεγούν καλοί Επίσκοποι στήν Εκκλησία, ώστε νά δοξάζεται τό όνομα τού Θεού καί τελικά πνευματικά του παιδιά έγιναν λαμπροί Επίσκοποι πού κοσμούν τήν Εκκλησία μας. Δέν έγινε αυτός Επίσκοπος, μέ τήν δική του θέληση, αλλά ήταν καί είναι Πατέρας πολλών καλών Επισκόπων.

Είμαι βαθύτατα συγκινημένος πού σήμερα βρίσκομαι στό Ιερό Ησυχαστήριο τής Κεχαριτωμένης, πού εκείνος δημιούργησε καί τό επάνδρωσε μέ πνευματικά του παιδιά γιά τήν δόξα τού Θεού καί τής Εκκλησίας. Θεωρώ ότι αυτό τό Ησυχαστήριο είναι η πεμπτουσία όλης τής ζωής τού μακαριστού Γέροντος καί κατάληξη όλης τής ευλογημένης ζωής του στήν Εκκλησία. Αυτό τό ιερό Ησυχαστήριο φανερώνει τό μοναχικό πνεύμα πού διακατείχε τόν π. Επιφάνιο, μέ τό οποίο ζούσε σέ όλη του τήν ζωή, αφού συμπεριφερόταν ως Χερουβείμ καί Σεραφείμ στό κέντρο τής Αθήνας, καθώς επίσης δείχνει τήν αγάπη του πρός τήν μητέρα τού Χριστού, τήν Κεχαριτωμένη, τήν Θεοτόκο πού συνιστά όλο τό μυστήριο τής θείας οικονομίας, αλλά εκφράζει καί τήν ησυχία πού ήταν η ουσία τής ιερατικής καί μοναχικής του πολιτείας.

Έγραψε πολλά βιβλία, διόρθωσε πολλά κείμενα, δίδαξε πολύ λαό, εξομολόγησε πολλούς ανθρώπους καί τούς καθοδηγούσε στήν πνευματική τους ζωή, μέ πατερικό πνεύμα καί εκκλησιαστικό φρόνημα, επισκεπτόταν ανθρώπους στά Νοσοκομεία, τούς χώρους τού ανθρώπινου

πόνου, για να τους παρηγορήσει και να τους ωφελήσει, έκανε σημαντικές παρεμβάσεις στον εκκλησιαστικό χώρο για την ευταξία της εκκλησιαστικής ζωής, σύμφωνα με το κανονικό δίκαιο, του οποίου ήταν άριστος, εγκρατής γνώστης. Στο τέλος όμως, ως καταστάλαγμα και επιστέγασμα όλων των προσπαθειών του ίδρυσε αυτόν τον ευλογημένο ησυχαστικό χώρο μέσα στον οποίο εξασκείται η προσευχή και δοξολογείται ο Τριαδικός Θεός, αλλά και μέσα στον οποίο αναπαύεται το σώμα του, το σώμα ενός καλού και ευλογημένου Κληρικού, που δόξασε την Ορθόδοξη Εκκλησία.

Επίσης αισθάνομαι συγκινημένος γιατί ο μακαριστός π. Επιφάνιος με αγαπούσε ως ένα πνευματικό παιδί του καλού του φίλου, του μακαριστού Μητροπολίτου Εδέσσης Πέλλης και Αλμωπίας κυρού Καλλινίκου, και ενδιαφερόταν για μένα, μετά την έξοδο εκείνου από την ζωή αυτή. Μου τηλεφωνούσε τακτικά για να μάθω για την κατάστασή μου και μου προσέφερε την πολύτιμη πείρα του για την αντιμετώπιση των ποικίλων προβλημάτων που είχα μετά την εκδημία του Γέροντός μου, και πραγματικά μου έδωσε άριστες λύσεις. Αυτός είναι ο λόγος γιατί έκλαψα πολύ κατά την διάρκεια της εξοδίου του ακολουθίας, καθώς έβλεπα το σώμα του να βρίσκεται στο φέρετρο με καθαρό και λαμπερό πρόσωπο, και αισθανόμουν την ολόλευκη ψυχή του να πορεύεται προς τις αυλές του Κυρίου του, που Τόν αγάπησε και Τόν υπηρέτησε με αφοσίωση και ευαγγελική ζωή από την μικρή του ηλικία.

Επειδή άρχισα με τον άγιο Ιωάννη τον Ελεήμονα και τον άγιο Ισαάκ τον Σύρο σε αναφορά προς την ελεημοσύνη, θέλω να καταλήξω πάλι με λόγο του αγίου Ισαάκ. Γράφει: «Μή συγκρίνης τούς ποιούντας τά σημεία, και τέρατα, και δυνάμεις εν τώ κόσμω τοίς ησυχάζουσιν εν γνώσει». Δηλαδή, μή συγκρίνης αυτούς που εργάζονται στον κόσμο και κάνουν πολλά έργα, με αυτούς που ησυχάζουν εν γνώσει. Και εξηγεί στην συνέχεια ότι πολλοί επιτέλεσαν δυνάμεις και ανέστησαν νεκρούς και εμόχθησαν για να επιστρέψουν πλανεμένους και εποίησαν μεγάλα θαύματα, και πολλοί διά των χειλέων τους οδηγήθησαν στην επίγνωση του Θεού. Στην συνέχεια, όμως, αυτοί που ζωοποίησαν άλλους, έπεσαν σε μιαρά και βδελυκτά πάθη, θανάτωσαν τούς εαυτούς τους και στην πράξη έγιναν σκάνδαλο στους πολλούς. Και εξηγεί ότι αυτό έγινε επειδή έκαναν όλα αυτά, ενώ ήταν άρρωστοι πνευματικά. Γράφει: «Διότι ακμήν εν αρρωστία ήσαν ψυχής, και ουκ εφρόντισαν περί τής υγείας των ψυχών αυτών, αλλά δεδώκασιν εαυτούς εις την θάλασσαν του κόσμου τούτου

τού ιάσασθαι τὰς ψυχὰς τῶν ἄλλων, ἔτι ὄντες αὐτοὶ ἀρρωστοὶ καὶ ἀπώλεσαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐκ τῆς ἐλπίδος τοῦ Θεοῦ». Εἶναι φοβερός αὐτὸς ὁ λόγος, πού δείχνει ὅτι πρέπει νὰ ἀσκοῦμε τὴν ποιμαντικὴ ἐργασία ὄντες πνευματικὰ υγιεῖς, διότι διαφορετικὰ θὰ υποστούμε μεγάλη πνευματικὴ ζημιὰ.

Ὁ π. Επιφάνιος ἦταν ὠρῖμος πνευματικὰ Κληρικός καὶ ἀπὸ τὴν μικρὴ ἀκόμη ηλικία του, καὶ ἔδωσε τὸν εαυτό του στὴν θάλασσα τοῦ κόσμου καὶ θεράπευσε πολλοὺς θαλασσοδαρμένους. Ἦταν ἐλεήμων Κληρικός, πού ζούσε οσιακὴ ζωὴ στὴν καρδιά τῆς Ἀθήνας, μέ ησυχία καὶ προσευχὴ, καὶ ἰδρυσε αὐτὸ τὸ Ἱερό Ἡσυχαστήριον, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐλεῇ ὅλους ἐμὰς, πού τὸν γνωρίσαμε, μέ τὴν ἀγάπη του καὶ τὴν προσευχὴ του, ἀν βέβαια, μέ τὴν ζωὴ μας θὰ ἀποδειχθούμε ἀξιοὶ τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ. Ἰσχύει κατὰ πάντα καὶ γιὰ τὸν μακαριστὸ π. Επιφάνιον ὁ λόγος τοῦ Προφητάνακτος Δαυΐδ: «ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλεεῖ καὶ δανεῖζει ὁ δίκαιος, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν ἔσται» (Ψαλμ. λστ', 26). Αὐτὸ ἔχει ὑπ' ὄψη του καὶ ὁ ἱερός ὑμνογράφος ὅταν γράφῃ: «Δίκαιος ἀνὴρ ὁ ἐλεῶν ὅλην τὴν ἡμέραν, ὁ κατατρυφῶν τοῦ Κυρίου, καὶ τῶ φωτὶ περιπατῶν, ὅς οὐ μὴ προσκόψῃ» (Δοξαστικὸ Ε' Κυριακῆς Νηστειῶν). Ὁ μακάριος Γέροντας ἐξακολουθεῖ νὰ ἐλεῇ πνευματικὰ ὅλους μας, νὰ κατατρυφά τοῦ Κυρίου μέσα στό φῶς Του.

Αἰωνία νὰ εἶναι ἡ μνήμη τοῦ μακαριστοῦ πατρὸς καὶ ἀδελφοῦ ἡμῶν Επιφανίου Ἱερομονάχου, τοῦ κοσμήσαντος τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

Πηγή : <http://www.parembasis.gr>